

PODEJMOWANIE DECYZJI

JAKĄ SZKOŁĘ WYBRAĆ?

Drodzy Uczniowie!

Decyzje podejmujemy każdego dnia. Dotyczą różnych obszarów naszego życia – jedne są bardzo proste i nie wymagają od nas wiele wysiłku, inne wprost przeciwnie – są trudne, wymagają od nas dłuższej refleksji, a niekiedy dostarczają nam stresu. Z pewnością decyzja, co do wyboru dalszej drogi edukacji, a zatem wyboru szkoły ponadpodstawowej należy do decyzji trudnych. Nic w tym dziwnego, bo przecież wybór szkoły ponadpodstawowej niejako decyduje o naszej przyszłości.

Zapraszam Was do krótkiej refleksji, która pozwoli Wam zapoznać się z etapami podejmowania decyzji oraz szkolnictwem ponadpodstawowym w Polsce.

ETAPY PODEJMOWANIA DECYZJI

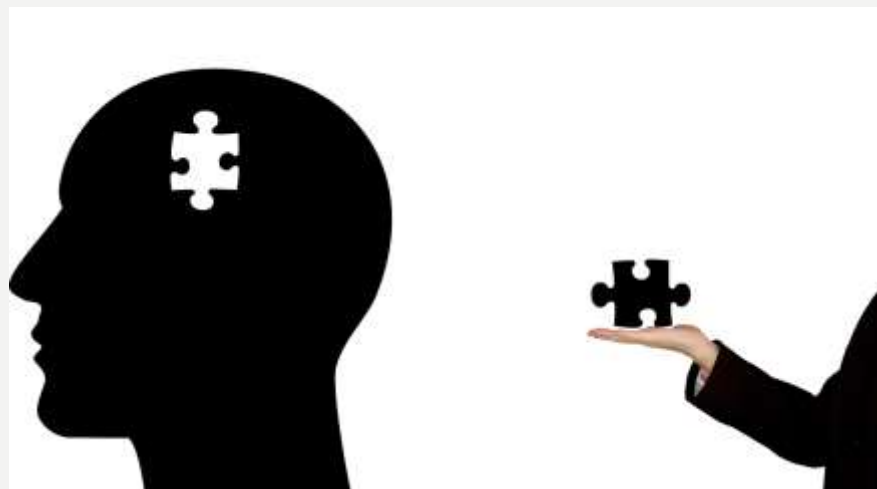
1. Odkrywanie siebie i otaczającego świata.
2. Zrozumienie uzyskanych informacji.
3. Wybór najlepszego rozwiązania.
4. Podejmowanie decyzji.
5. Zastanowienie się nad (odległymi w czasie) konsekwencjami decyzji.
6. Działanie.

wg. psycholog Magdaleny Mrozek, *Wybór zawodu*

1. Odkrywanie siebie i otaczającego świata

Uświadomienie sobie własnych wartości, zainteresowań i zdolności oraz zdobywanie informacji na temat nowych zawodów i rynku pracy.

Na tym etapie nie analizujemy, ale gromadzimy wiedzę i informacje, które początkowo mogą nawet wydawać się ze sobą sprzeczne. Wszystko to wymaga dużej otwartości, wrażliwości i tolerancji na dwuznaczności. Ważne jest, aby być twórczym i działać z wyobraźnią. Czasami najbardziej absurdalne pomysły, mogą okazać się właściwym rozwiązaniem.

2. Zrozumienie uzyskanych informacji

Zrozumienie uzyskanych informacji stanowi drugi etap podejmowania decyzji.

Jest to czas na uporządkowanie i zinterpretowanie wiedzy o samym sobie.

Najlepiej jest stworzyć kilka koncepcji dotyczących własnej przyszłości zawodowej (plan A, plan B, plan C).

Pamiętajcie o tym, że Wasze umiejętności mogą być wykorzystane na wiele sposobów.

3. Wybór najlepszego rozwiązania

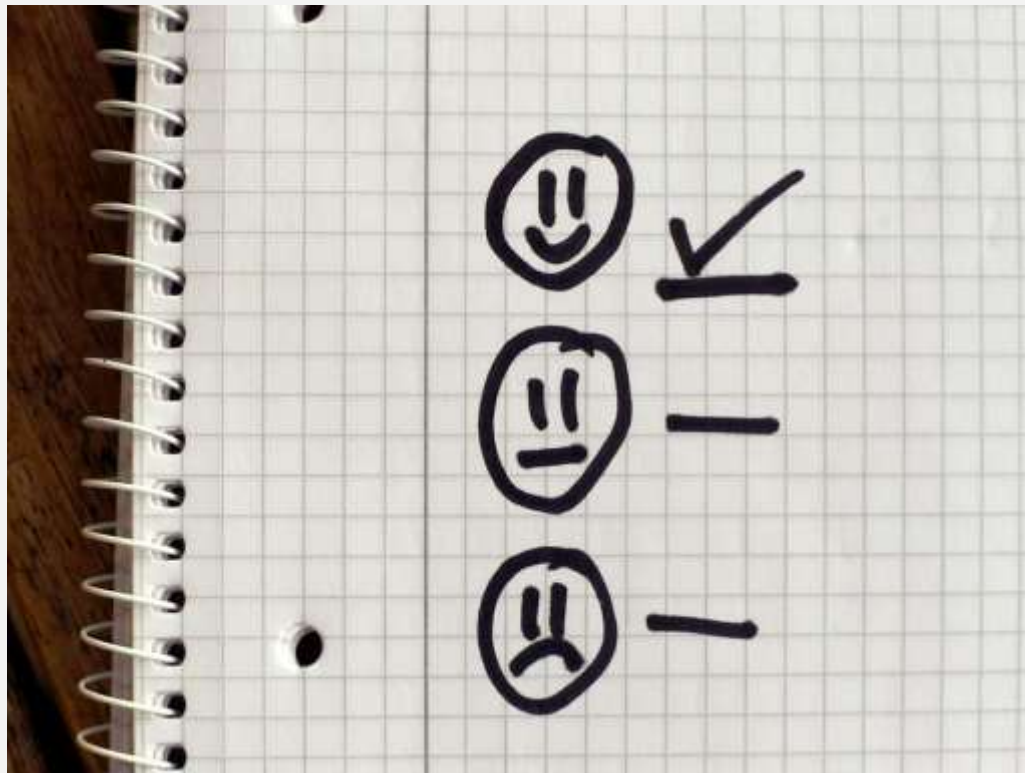
Zanim nastąpi wybór najlepszego rozwiązania należy ocenić wszystkie swoje koncepcje pod kątem:

- stopnia pragnienia ich realizacji (ocena subiektywna)
- możliwości ich zrealizowania (ocena obiektywna).

Dokonanie optymalnego wyboru wymaga uwzględnienia wszystkich ważnych kryteriów i stanowi próbę połączenia ich ze sobą. Przykładem może być pragnienia pracy na scenie z potrzebą pomagania ludziom.

4. Podejmowanie decyzji

Nieodłącznym składnikiem procesu podejmowania decyzji jest uwzględnianie informacji płynących ze wszystkich zmysłów, w czym pomocne jest wyobrażenie sobie siebie wykonującego zadania i czynności danego zawodu.

5. Zastanawianie się nad konsekwencjami

Ostateczny wybór zawodu wymaga zastanowienia się nad odległymi w czasie konsekwencjami decyzji.

Zastanów się i spróbuj odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

1. *Co dla Ciebie osobiście oznacza bycie ... (np. ekonomistą, nauczycielem czy fryzjerem)?*
2. *Czym będziesz się zajmował?*
3. *Gdzie podejmiesz pracę?*
4. *Jakie masz szanse zatrudnienia?*

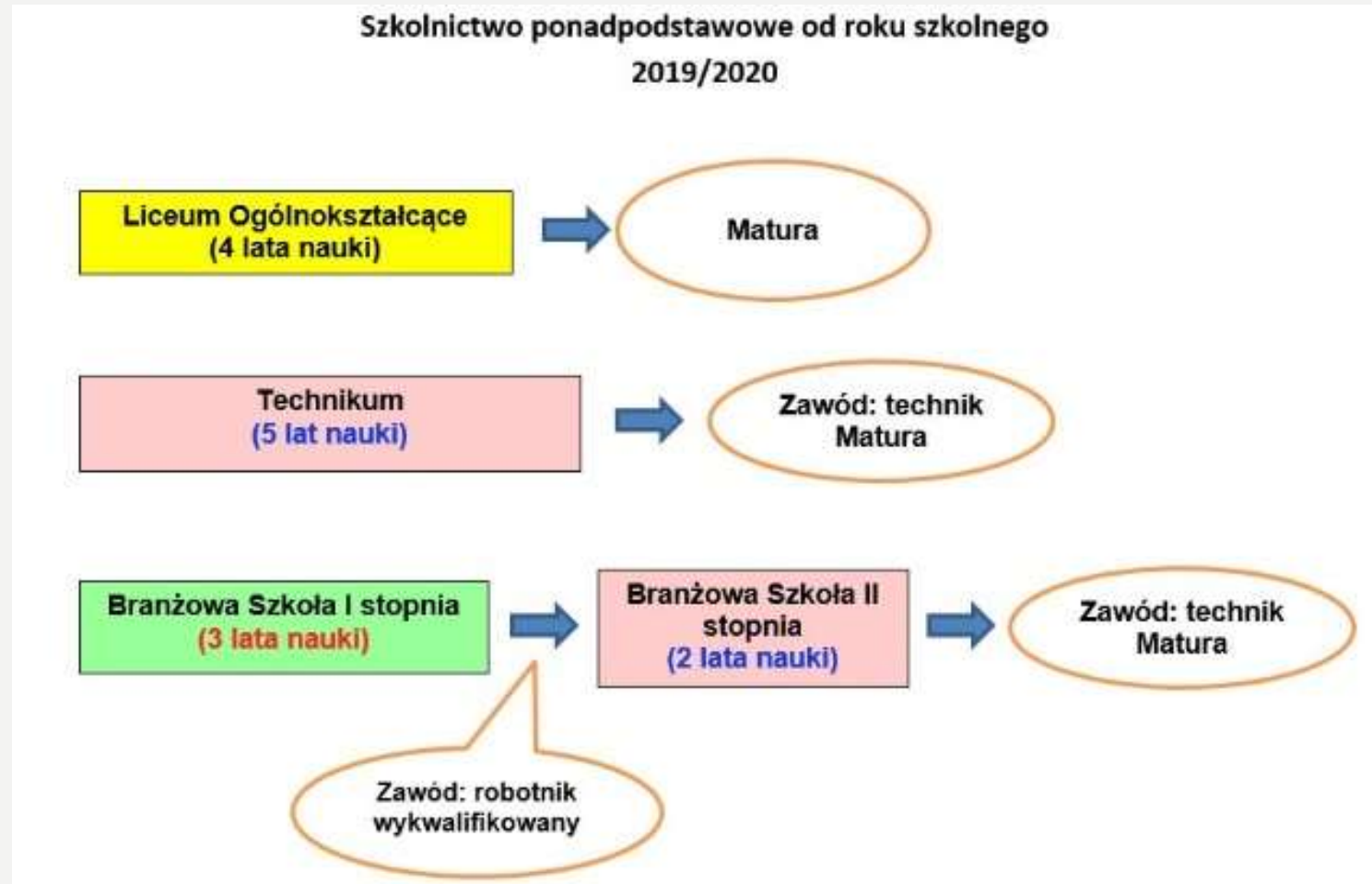

6. Działanie

Działanie jest ostatnim etapem procesu podejmowania decyzji związanym z wyborem i ukończeniem szkoły. Tutaj niezbędny jest konkretny plan oraz włożenie wysiłku w jego realizację. W tym okresie warto wracać do wcześniejszych etapów procesu decyzyjnego, aby potwierdzić sobie, że wybór został dokonany trafnie. Dzięki temu łatwiej jest przetrwać w chwilach słabości czy zwątpienia i kontynuować działania, nawet jeśli warunki zewnętrzne nie są sprzyjające. Ostatecznym efektem jest osiągnięcie celu, a więc (w tym przypadku) zdobycie określonego zawodu.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

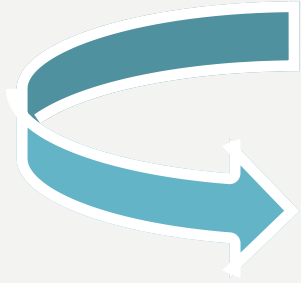

Źródło zdjęcia: [tutaj >>>](#)

Struktura szkolnictwa do 2017 r.

- 6-letnia szkoła podstawowa
- 3-letnie gimnazjum
- 3-letnie liceum ogólnokształcące
- 4-letnie technikum
- 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa
- szkoła policealna

Nowa struktura szkolnictwa

- 8-letnia szkoła podstawowa
- 4-letnie liceum ogólnokształcące
- 5-letnie technikum
- 3-letnia szkoła branżowa I stopnia
- 2-letnia szkoła branżowa II stopnia
- 3-letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy
- maksymalnie 2,5-letnia szkoła policealna

TYPY SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Absolwent szkoły podstawowej ma do wyboru trzy typy szkół ponadpodstawowych:

1. liceum ogólnokształcące
2. technikum
3. branżowa szkoła I (i ewentualnie później II) stopnia

Technikum i szkoła branżowa to szkoły zawodowe, w których uczniowie zdobywają wybrane przez siebie zawody.

Liceum ogólnokształcące jest dla uczniów, którzy wybrali zawód, ale jest on możliwy do zdobycia na studiach wyższych lub w szkole policealnej. Liceum ogólnokształcące wybierają także uczniowie, którzy nie mają jeszcze sprecyzowanego pomysłu na swoją karierę zawodową. Dzięki temu zyskują cztery lata na podjęcie decyzji, co do swojej dalszej przyszłości zawodowej.

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

- ➔ możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego
- ➔ nauka trwa 4 lata
- ➔ absolwenci liceów ogólnokształcących po ukończeniu ostatniej klasy uzyskują wykształcenie średnie, co daje im możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkół policealnych
- ➔ po zdaniu egzaminu maturalnego możliwość ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe

CO DALEJ?

Po ukończeniu liceum najlepiej kontynuować swoją edukację na studiach wyższych.

Szukanie pracy bezpośrednio po liceum może przysporzyć trudności, ponieważ ta szkoła nie daje kwalifikacji zawodowych (absolutnie nie jest to regułą i nie musi tak być).

Osoby, które nie chcą kontynuować nauki na studiach wyższych mogą zdecydować się na zdobycie zawodu nauczanego w szkole policealnej lub podjąć kształcenie na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

TECHNIKUM

- ➔ połączenie zalet kształcenia branżowego i ogólnego
- ➔ możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości i dyplomu potwierdzającego kwalifikacje
- ➔ nauka trwa 5 lat
- ➔ w programie są zarówno przedmioty ogólne, jak i zawodowe
- ➔ absolwenci mogą kontynuować edukację na studiach wyższych albo od razu po szkole wejść na rynek pracy

CO DALEJ?

Absolwenci techników często wybierają studia na kierunkach zgodnych ze zawodem zdobytym w technikum, a więc technikum zapewnia dobre przygotowanie do wyższych studiów technicznych (np. na uczelniach politechnicznych). Absolwent technikum, który wybiera studia wyższe związane tematycznie ze swoim zawodem ma bardzo dobre przygotowanie do określonego kierunku na studiach wyższych.

Dla pracodawców absolwenci techników to pożądana kandydaci do pracy, zwłaszcza ci, którzy dobrze radzili sobie na praktykach zawodowych i mieli dobre wyniki w nauce.

Absolwent technikum może łączyć pracę zawodową ze studiami, co dla wielu uczniów jest ważnym argumentem na rzecz wyboru tego typu szkoły.

Kończąc technikum osoby, które nie zdecydują się na studia mogą skorzystać z oferty kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Jeśli po ukończeniu technikum chce się zmienić zawód, to również jest to możliwe. Można zapisać się do szkoły policealnej, żeby uczyć się nowego zawodu lub też rozpocząć studia na kierunku zgodnym z zawodem lub innym niż zawód wyuczony w technikum.

SZKOŁA BRANŻOWA I STOPNIA

- ➔ nauka trwa 3 lata
- ➔ w programie szkoły są zarówno przedmioty zawodowe, jak i ogólne
- ➔ większość zajęć ma charakter praktyczny - mniej teorii, więcej praktyki
- ➔ po 3 latach nauki i zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie możliwość uzyskania dyplomu umożliwiającego podjęcie pracy

To bardzo dobra szkoła dla tych osób, które chciałyby szybko się usamodzielnić oraz dla osób zainteresowanych szybkim zdobyciem konkretnego zawodu i szybkim podjęciem pracy.

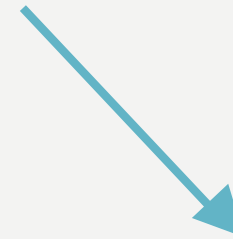
SZKOŁA BRANŻOWA II STOPNIA

Po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia można

kontynuować naukę w:

liceum ogólnokształcącym dla
dorosłych,
albo zapisać się na kwalifikacyjny
kurs zawodowy, żeby zdobyć
dodatkowe kwalifikacje

branżowej szkole II stopnia przez 2 lata,
co umożliwi zdobycie dalszych
kwalifikacji
i przystąpienie do egzaminu
maturalnego

WAŻNE!

Absolwenci liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły II stopnia otrzymują takie samo świadectwo dojrzałości. Oznacza to, że uczniowie kończący branżową szkołę II stopnia będą mogli ubiegać się o miejsce na dowolnym kierunku studiów.

Egzamin maturalny w branżowej szkole II stopnia jest przeprowadzany (tak samo jak w przypadku absolwentów liceów ogólnokształcących i techników) z trzech przedmiotów obowiązkowych:

- języka polskiego
- matematyki
- języka obcego

Koncepcja branżowej szkoły oparta jest na przekonaniu, że wiedza i umiejętności zawodowe w równym stopniu jak kształcenie ogólne powinny dać możliwość uzyskania wykształcenia na poziomie średnim, a w dalszej kolejności również wyższym.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI O SZKOŁACH?

- ➔ Przedstawiciele szkół ponadpodstawowych.
- ➔ Instytucje, które zajmują się gromadzeniem i udostępnianiem zbiorów informacji zawodowej.
- ➔ Strony internetowe szkół ponadpodstawowych.
- ➔ Rodzina, znajomi, starsi koledzy i koleżanki, nauczyciele.
- ➔ Targi Edukacyjne, prezentacje szkół ponadpodstawowych.
- ➔ Dni otwarte szkół, akcje promocyjne szkół.
- ➔ Informatory szkolne, broszury, ulotki.
- ➔ Rankingi szkół ponadpodstawowych, prasa lokalna, media, w których są filmy, reportaże, informacje związane tematycznie ze szkołami.
- ➔ Tzw. „poczta pantoflowa”.

CO WARTO BRAĆ POD UWAGĘ PRZY WYBORZE SZKOŁY?

1. Czy szkoła ma dobrą bazę edukacyjną (dobrze wyposażone sale biologiczne, chemiczne, fizyczne, informatyczne)?
2. Czy szkoła ma szafki uczniowskie, dziennik elektroniczny, itp.?
3. Jaki jest czas dojazdu? (nie powinien przekraczać godziny w jedną stronę)
4. Czy szkoła oferuje ciekawe zajęcia dodatkowe dające możliwość rozwijania zainteresowań (np. koło dziennikarskie, szachowe, sportowe, itp.)
5. Czy istnieje możliwość wymiany międzynarodowej?

REKRUTACJA DO SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Warto odwiedzić stronę MEN, gdzie zawsze publikowane są terminy rekrutacji do szkół ponadpodstawowych

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/terminy-rekrutacji-do-szkol>

PRZYDATNE STRONY

- ✦ www.ewd.edu.pl - wskaźnik EWD - Edukacyjnej Wartości Dodanej - mierzący efektywność nauczania w danej szkole pod kątem wyników egzaminów
- ✦ www.npseo.pl - System Ewaluacji Oświaty - raporty o szkołach przedstawione po wizytacjach kuratorskich
- ✦ www.perspektywy.pl - portal edukacyjny, gdzie znajdziemy między innymi ranking szkół
- ✦ www.ibe.edu.pl - strona Instytutu Badań Edukacyjnych - z ich sugestii, co do pytań egzaminacyjnych korzysta Centralna Komisja Egzaminacyjna

ŹRÓDŁA

- <https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/rozwijam-skrzydla-poradnik-metodyczny-dla-wychowawcow-gimnazjum-w-zakresie-doradztwa-zawodowego/attachment/2121>
- <https://www.gov.pl/web/edukacja/rekrutacja-do-szkol-2021-2022>
- <http://egzaminy.edu.pl/rekrutacja-do-liceum/po-szkole-podstawowej/>
- <https://www.otouczelnie.pl>
- <https://szkoly-branzowe.edubaza.pl/s/4988/80970-malopolskie.htm?c1m=77>

POWODZENIA!

WWW.PEDAGOGONLINE.PL

„Wybierz pracę, którą kochasz, i nie przepracujesz ani jednego dnia więcej w Twoim życiu”

Konfucjusz